

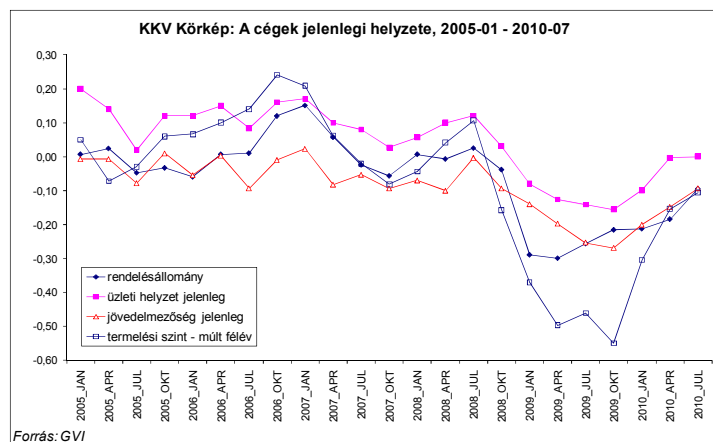
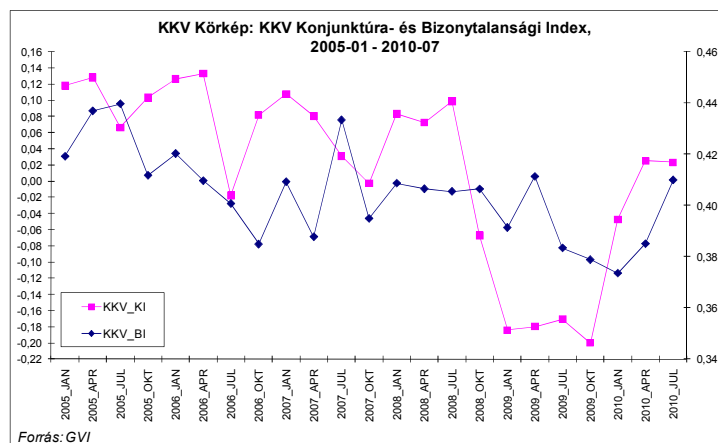
A Figyelő, az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) és a Volksbank Zrt. 2005 januárjában közös kutatást indított a kis- és közepes vállalkozások üzleti helyzetének és rövid távú kilátásainak feltárására, valamint az e cégcsoport üzleti helyzetét befolyásoló gazdasági és intézményi tényezők és hatások felmérésére. E vizsgálat során negyedévente összesen 300, a feldolgozóiparba, az építőiparba és a szolgáltatásokba sorolt cég körében végzünk kérdőíves felmérést. A mintába került kis- és közepes cégek reprezentálják a teljes KKV-szektor gazdasági teljesítményét és ágazati megoszlását.

2010 második negyedévében a KKV-k konjunktúraindexét alkotó mutatók közül a jelenlegi és múltbeli helyzetre vonatkozó mutatók enyhén emelkedtek, ugyanakkor a jövőre vonatkozó várakozások nem ilyen egységesek. A várható üzleti helyzet, a termelési szint és a jövedelmezőség mutatója emelkedett, viszont a várható létszámnövekedés, a kapacitáskihasználtság és a beruházási aktivitás mutatója az előző negyedéves emelkedés után csökkenni kezdett. Mindezek következtében a KKV Konjunktúraindex értéke 2010 júliusában 0,0231 volt, ami lényegében stagnálást jelent az áprilisi 0,0251-es értékhez képest. A vállalkozások véleményének heterogenitását mérő Bizonytalansági Index ezzel szemben határozottan emelkedett, értéke 2010 júliusában 0,41 volt.

Konjunktúra- és Bizonytalansági Index

2010 második negyedévében a magyarországi GDP értékének – 2009 első negye déve óta megfigyelhető – fokozatos javulása megtorpanni látszott. A negatív tendencia a KKV-k körében végzett felmérés eredményeiben is megmutatkozott. Bár a jelenre és múlttra vonatkozó mutatók értéke tovább nőtt, a várakozások mutatói között több csökkenni kezdett az előző negyedévi növekedés után. Legnagyobb mértékben a rendelésállomány mutatója emelkedett, amely így megközelítőleg azonos értéket vett fel a termelési szint és jövedelmezőség mutatójával. A várható kapacitáskihasználtság és beruházási aktivitás csökkent, a várható létszámalakulás mutatója is folytatta csökkenő tendenciáját, és csak a várható termelési szint, üzleti helyzet és jövedelmezőség mutatója tartotta meg enyhe növekedését. Mindezek következtében a KKV Konjunktúraindex értéke 2010 júliusában enyhén csökkent az előző negyedévhez képest, de még mindig a pozitív tartományban maradt. A várakozások tekintetében az előző negyedévhez képest nőtt a vállalkozások véleményének heterogenitása: a Bizonytalansági Index értéke 0,41-re emelkedett.

2010 második negyedévében a KKV-knak csak a legnagyobb, 100 és 249 fő közötti foglalkoztatottal rendelkező csoportjában nőtt a konjunktúramutató értéke. Az exportáló cégekre jellemző a konjunktúramutató emelkedése, a kizárólag hazai piacra termelő vállalatokra vonatkozó érték – amely eddig is a negatív tartományban volt – csökkenni kezdett. Tulajdonosi háttér szempontjából megállapíthatjuk, hogy a külföldi tulajdonrészrel rendelkező cégek esetében emelkedett a konjunktúraindex értéke, a hazai kézben levőké csökkent. A tisztán vagy részben külföldi tulajdonú vállalatok kilátásai lényegében a felvétel teljes története

során, 2005 januárjától kezdve jobbak, mint a hazai kézben levőké.

Kapacitáskihasználtság

A kapacitáskihasználtság átlagos szintjének előző negyedévi növekedését 2010 második negyedévében csökkenés követte, jelenleg 75,2%-on áll a mutató értéke. A vizsgált cégek közül a közepes, 50-99 főt foglalkoztatók körében csökkent a kapacitáskihasználtság. Tulajdonosi szerkezet szerint a konjunktúra indexhez hasonlóan itt is a tisztán magyar kézben levő cégek helyzete a legrosszabb, egyedül esetükben csökkent a kapacitáskihasználtság. A termelésük nagy részét exportáló cégek esetében javult a mutató értéke, a másik két csoport körében csökkent, illetve stagnált. A gazdasági ágak közül a feldolgozóipar és építőipar esetében figyelhető meg az átlagos kapacitáskihasználtság növekedése, legnagyobb mértékben az építőipar területén működő cégeknél.

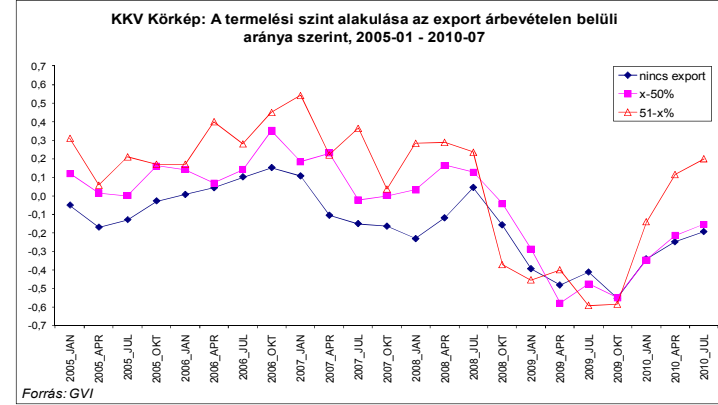
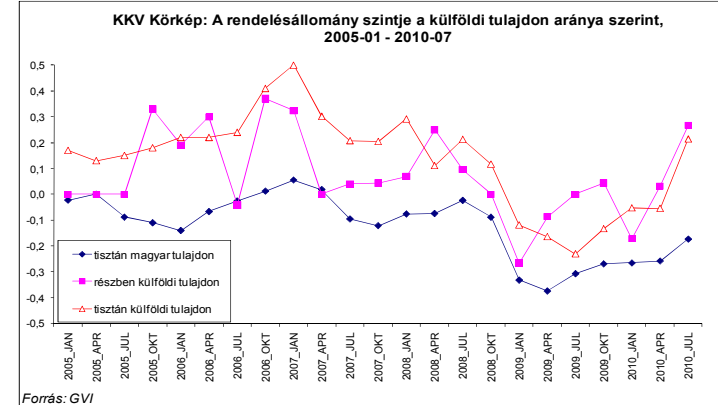
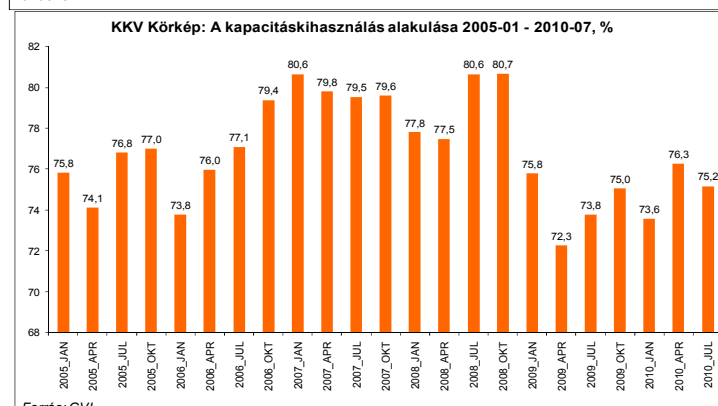
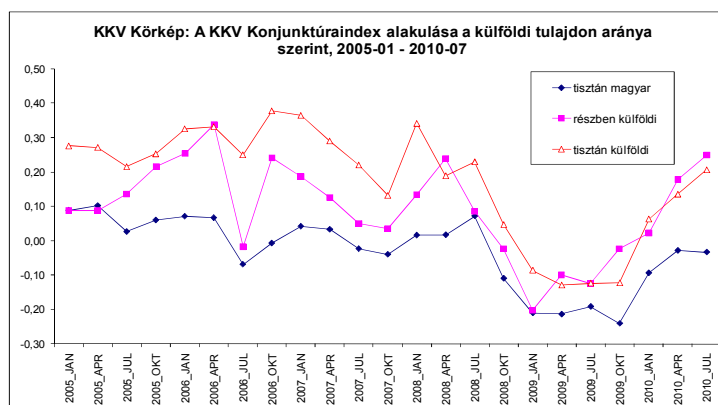
Rendelésállomány

A rendelésállomány mutatója 2009 áprilisa óta folyamatosan javul, ami azt jelzi, hogy a KKV-k termékei és szolgáltatásai iránti kereslet enyhén nő. A vállalkozások 17%-a számolt be magas, 27%-uk pedig alacsony rendelésállományról (az előző negyedévben 11%, illetve 30% volt a megfelelő arány). Exportarány szerint mindhárom alcsoport rendelésállománya növekedett 2010 második negyedévében. A cégek tulajdonosi hátterét tekintve is minden csoportban növekedett a cégek rendelésállományra vonatkozó mutatója, így már csak a tisztán magyar kézben levő cégek indexértéke maradt a negatív tartományban. (Vagyis a hazai cégek közül több cég számolt be a rendelésállomány csökkenéséről, mint annak emelkedéséről). A cégek méretét figyelembe véve azt mutatják az adatok, hogy a kisebb (50 fő alatti), és a legnagyobb (100 fő feletti) vállalatok átlagos rendelésállománya erőteljesen növekedett, míg a közepes (50-99 fő) vállalatok rendelésállománya az előző negyedévi növekedés után visszaesett.

Termelési szint és üzleti helyzet

A tavaly októberben mért negatív rekordot követően a termelési szint mutatója is emelkedett az utóbbi három negyedév során – de 2010 második negyedévében jóval enyhébb mértékben, mint az azt megelőző két negyedév során. Júliusban a termelési szint csökkenéséről a cégek 38%-a, a termelés bővüléséről viszont 27%-uk számolt be, ami 3, illetve 7 százalékpontos növekedést jelent az előző negyedévi arányokhoz képest.

A különböző cégcsoportokat illetően megállapítható, hogy tulajdoni szerkezet és exportarány szerint is mindegyik csoportban növekedett a mutató értéke, ugyanakkor árnyalatnyi különbségek megfigyelhetők a cégek között. A külföldi jegyzett tőkével rendelkező vállalatok körében

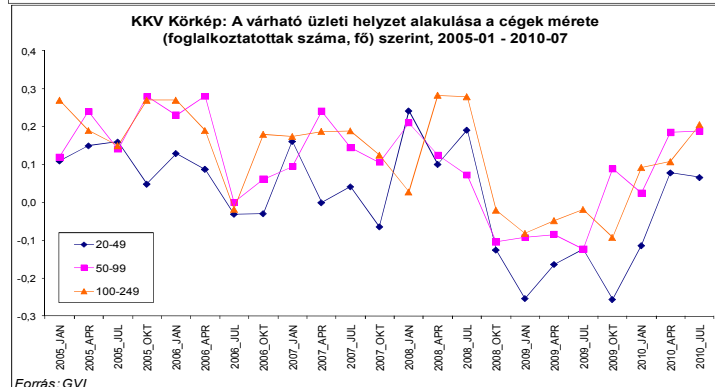
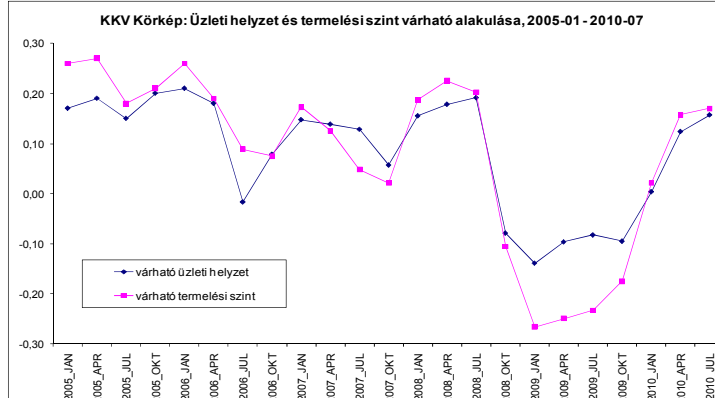
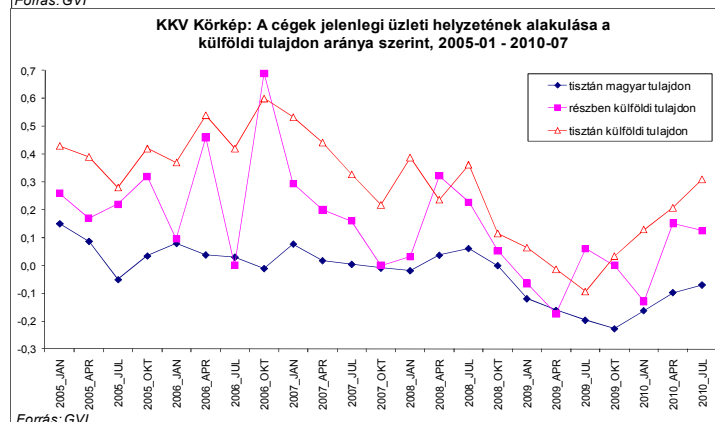
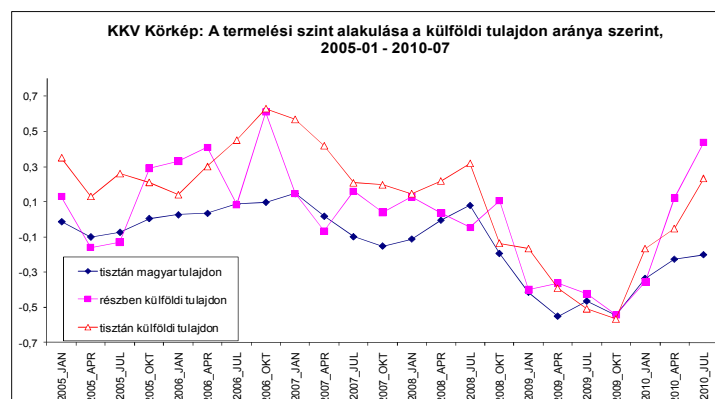
nagyobb mértékű volt a növekedés, mint a tisztán hazai kézben levők esetében. Létszámosztályok szerint megvizsgálva a cégeket azt látjuk, hogy a 100 főnél nagyobb cégek körében csökkent a mutató értéke, míg a legerőteljesebb növekedés a legkisebb, 50 fő alatti vállalatok körében figyelhető meg. Az építőiparban és a feldolgozóiparban működő cégek esetében szintén növekedett a mutató, míg a kereskedelmi és gazdasági szolgáltatásokat nyújtó vállalatok körében csökkent. Ugyanakkor egyedül a feldolgozóipari cégek esetében áll pozitív tartományban.

A 2009 októberi mélypont után folyamatosan javuló üzleti helyzet mutató 2010 második negyedévében stagnált. Jó és rossz üzleti helyzetről a vállalkozásoknak egyaránt 23%-a számolt be, ami mindkét esetben 2 százalékpontos növekedést jelent az előző negyedévhez képest.

A tisztán külföldi vagy tisztán hazai kézben levő cégek esetében javult az üzleti helyzet mutatója, míg a vegyes tulajdonúak körében csökkent. Létszámosztályok szerint megvizsgálva a cégeket azt láthatjuk, hogy egyedül a közepes (50-99 fős) vállalatok körében romlott a jelenlegi üzleti helyzet mutatója. Az exportáló cégek kedvezőbb üzleti helyzetet jeleztek, mint a kizárólag a belpiacon értékesítő vállalkozások: utóbbiak 16%-a, a döntően exportáló cégeknek pedig a 33%-a számolt be jó üzleti helyzetről júliusban. Gazdasági ágak tekintetében az építőipar, a feldolgozóipar és a gazdasági szolgáltatások területén nőtt, a kereskedelem területén pedig csökkent a jó üzleti helyzetű cégek aránya.

Üzleti várakozások

A KKV-k üzleti várakozásainak tendenciája változni kezdett: a megelőző két negyedév általános növekedése után 2010 júliusában a várható kapacitáskihasználtság, a várható beruházási aktivitás és a várható létszámváltozás mutatója csökkenni kezdett. A vállalkozások 26%-a számít jó üzleti helyzetre, ami 2 százalékponttal magasabb arány az áprilisihoz képest. Az eredmények azt mutatják, hogy a vállalkozások következő félévre vonatkozó üzleti várakozásai a 100 fő feletti cégek esetében határozottan javultak, a közepes cégek esetében szinte stagnáltak, az 50 fő alattiak esetében pedig enyhén csökkentek. A termelésük döntő hányadát külföldön értékesítő cégek jeleztek a legmagasabb arányban kedvező üzleti várakozásokat, ugyanakkor a mutató értéke stagnált, míg a termelésüknek kevesebb, mint 50%-át exportálók körében határozott növekedés figyelhető meg. A nem exportáló cégek a leginkább pesszimisták, esetükben 22%-ról 17%-ra csökkent a kedvező várható üzleti helyzetet jelzők aránya. 2010 második negyedévében a gazdasági ágak közül a gazdasági szolgáltatások és a feldolgozóipar esetében javultak az üzleti várakozások. Az építőipar és a kereskedelem mutatója visszaesett az előző negyedéves

növekedés után, viszont egyelőre mind a négy ág mutatója a pozitív tartományban helyezkedik el.

Várható üzleti helyzetüket mindhárom tulajdonosi szerkezet szerint képzett csoport on belül kedvezőbben ítélik meg a cégek, mint az előző negyedévben, bár a javulás enyhének mondható. Mindhárom csoport mutatója a pozitív tartományban van, és a legkedvezőbb várakozásokat a vegyes tulajdonú cégek jelezték. Összességében a vállalkozások 31%-a bízik a termelési szint növekedésében, ami 2 százalékponttal kevesebb, mint a 2010 első negyedévére vonatkozó adat, viszont a termelési szint csökkenését várók aránya is csökkent, 3 százalékponttal. A növekedés az export értékesítésen belüli aránya szerinti két kategóriában figyelhető meg: a belpiacra termelő és a termelésüknek kevesebb, mint felét exportáló cégek körében. A döntően exportáló cégek körében jelentősen visszaesett a várható termelési szint mutatója az előző három negyedévi növekedés után.

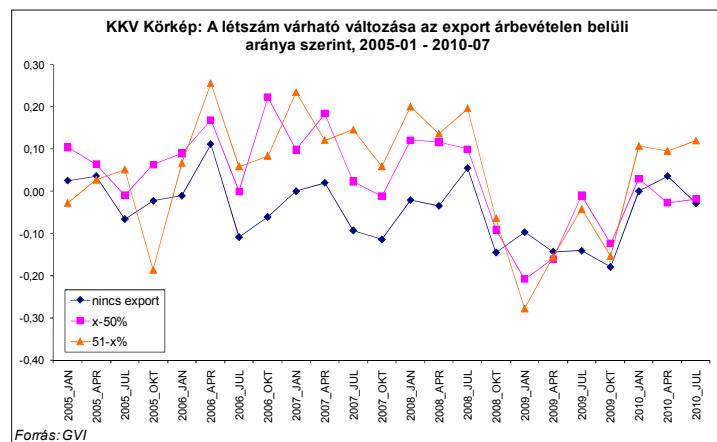
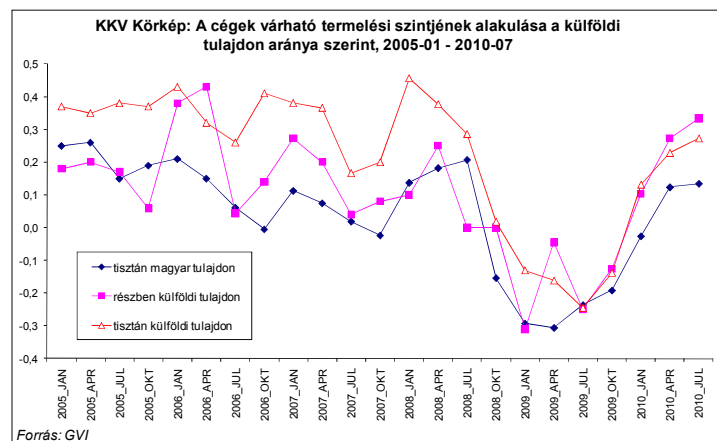
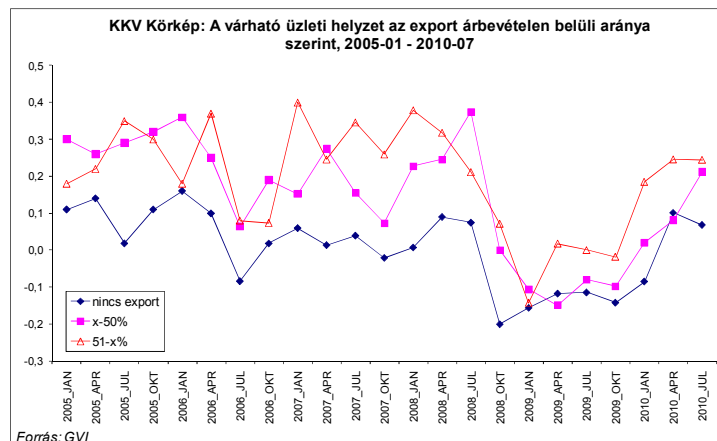
A vállalkozások – foglalkoztatottak száma szerinti – mérete alapján vizsgálva az adatokat látszik, hogy csak a legnagyobb vállalatok termelési szintre vonatkozó várakozásai javultak, így 2009 júliusa óta először ismét e vállalatcsoport a legoptimistább a várható termelési szint tekintetében. A termelési szint alakulásának megítélése a kereskedelmi és gazdasági szolgáltatásokat nyújtó cégek körében javult az előző negyedévhez képest. A legerősebb visszaesés az építőipari cégek körében figyelhető meg, körükben 24-24% várja a termelési szint növekedését és csökkenését a következő hat hónap folyamán.

A cégek összességében a kapacitáskihasználtság csökkenését jelzik előre a következő fél évre. A vállalkozások 24,3%-a számít a tőkehasznosítási mutató emelkedésére (ez áprilisban 29,3% volt), visszaesést pedig a cégek 8,2%-a prognosztizál, amely arány 0,5 százalékponttal nőtt az utóbbi negyedévben.

A létszám és a beruházások várható alakulása

A létszám várható alakulását jelző mutató értéke folytatta 2010 januárja zajló enyhe romlását 2010 második negyedévében is. Az eredmények alapján a munkaerő-kereslet csökkent az elmúlt negyedév során: a vállalkozások 13%-a tervez munkaerő-felvételt, az áprilisi eredményekkel egyező módon, viszont elbocsátást többen terveznek, mint áprilisban: a vállalkozások 13%-a (a megelőző negyedévben 10% volt a megfelelő arány).

Létszám-kategóriák szerint csak a kö zepes, 50-99 fős cégek esetében emelkedett a létszámvárakozásokra vonatkozó mutató, a legerőteljesebb visszaesést pedig a kis, 50 fő alatti cégek körében tapasztaltuk. Exporttevékenység szerint a kizárólag belföldre termelő cégek esetében romlottak a létszámra vonatkozó várakozások, az exportáló

vállalatok két csoportjának köréb en pedig a mutató enyhe emelkedését figyelhetjük meg.

Gazdasági ágak szerint egyedül a jelenleg jól teljesítő feldolgozóiparban figyelhetünk meg az előző negyedévinél optimistább, létszámváltozásra vonatkozó várakozást. Az építőipar, a kereskedelem és a gazdasági szolgáltatások területén a mutató határozottan a negatív tartományba süllyedt, vagyis többen számítanak létszámuk csökkenésére a következő hat hónap során, mint ahányan növekedést prognosztizálnak.

A várható létszámváltozást figyelembe véve és a felvétel során kapott eredményeket a vi zsgált sokaság, a több mint 9300 kis- és közepes vállalkozás egészére vetítve a következő félévben kis mértékben csökkenni fog a munkaerő-kereslet a KKV-szektorban – ha a cégvezetők terveiknek megfelelően cselekednek. Ha így tesznek, akkor körülbelül 1227 fővel fog csökkenni a foglalkoztatottság a következő félévben.

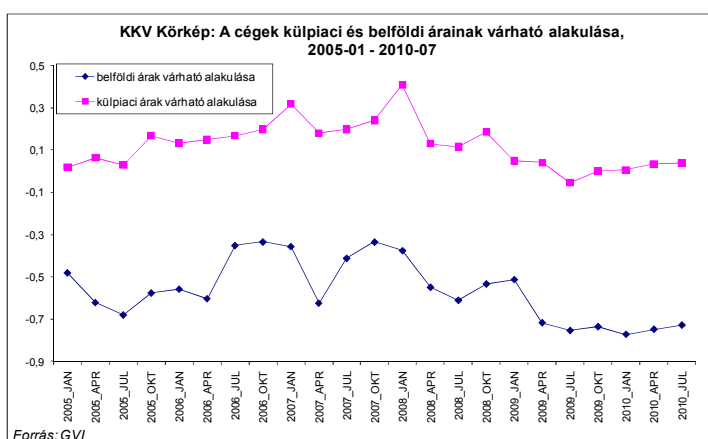
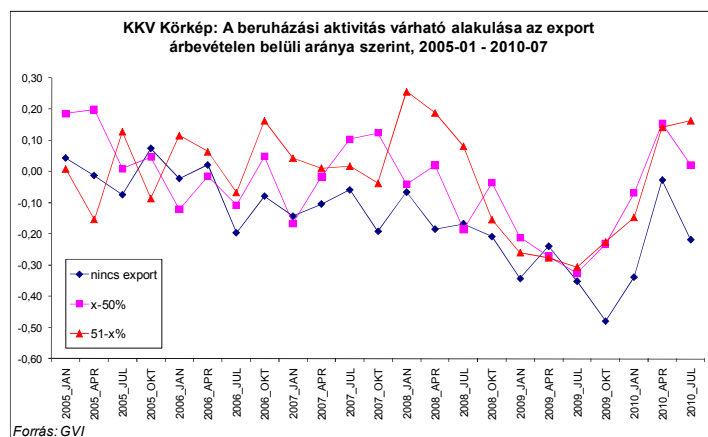
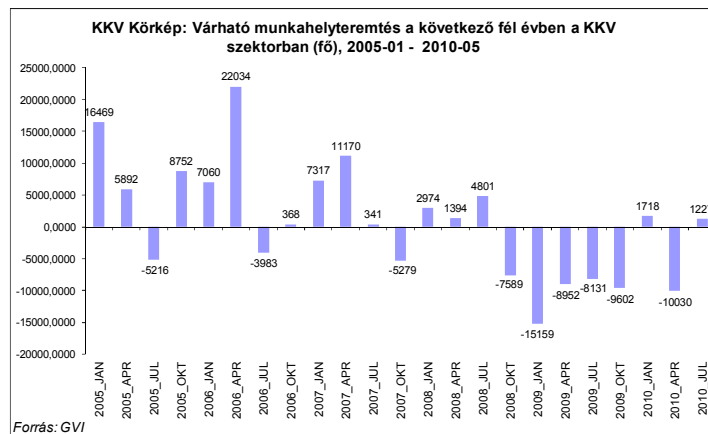
A beruházási aktivitás 2009 októbere óta tartó élénkülése megfordult 2010 második negyedévében. 2010 júliusában a cégek 31%-a nem tervez beruházást, 15%-uk tervez csökkentést (áprilisban ez az arány 12% volt) és 17%-uk szeretné növelni beruházási aktivitását (az előző negyedévben: 19%). A vállalkozások 38%-a számolt be arról, hogy beruházásaik volumene változatlan marad.

A különböző méretű vállalatok között megfigyelhetünk némi eltérést a várható beruházási aktivitás tekintetében. A legnagyobb vállalatok körében stagnált 2010 második negyedévében a beruházási mutató értéke, míg a másik két csoportban visszaesett. A gazdasági ágakat tekintve csak az építőipar területén működő cégek esetében tartotta meg a mutató 2010. áprilisi értékét, a többi ág területén visszaesést tapasztalhatunk. Ugyanakkor a feldolgozóipar beruházási mutatója még mindig a pozitív tartományban található, míg a másik három ág a negatív tartományban.

Az árak alakulása

A kis- és közepes vállalkozásoknak csupán 4%-a számít arra, hogy belföldi árak jobban fognak nőni az inflációnál, 19%-uk inflációval azonos mértékű emelkedésre számít. 13,5%-uk ennél kisebb mértékű növekedésre, 56%-uk stagnálásra számít, 8%-uk pedig az árak csökkenését jelzi előre a következő félév során.

Gazdasági ágak szerint megvizsgálva a cégeket nem látunk közöttük jelentős eltérést belföldi árakra vonatkozó várakozásaik tekintetében. A mutató a negatív tartományban van, vagyis több vállalat számol az inflációnál kisebb mértékű növekedéssel, mint annál nagyobb.

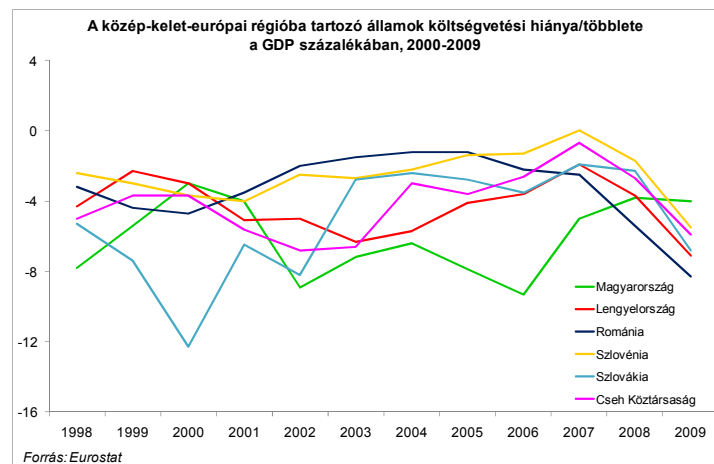
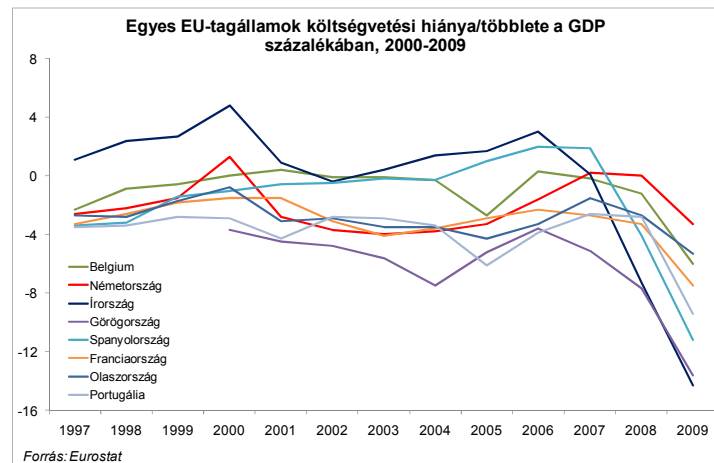

Makrogazdasági tendenciák: a kormányzati bejelentések fogadtatása

A kormány októberi bejelentése szerint novembertől 2011 végéig felfüggesztenék a magán-nyugdíjpénztári kifizetéseket és hosszabb távon célul tűzik ki a hárompilléres nyugdíjrendszer megszüntetését. Elemzők szerint az így keletkező többletbevétel elegendő lehet ugyan az egykulcsos jövedelemadó finanszírozására, kérdéses azonban, hogy a kormány később hogyan teremti meg ennek fedezetét és milyen módon kezeli a várható negatív piaci hatásokat.

Október 30-án a Nemzetgazdasági Minisztérium közzétette a 2011-re vonatkozó költségvetési törvényjavaslatot. A kormány 2,8 százalékos GDP-arányos pénzforgalmi hiányt tervez a jövő évre. A központi költségvetés bevételeinek meghatározó részét 2011-ben is az adóbevételek jelentik majd, ezen belül a legnagyobb hányadot az általános forgalmi adó fogja képviselni. A 2011-es költségvetésben megjelenik egy új alap, az államháztartás egyensúlyát javító alap, melybe a magánnyugdíjpénztárakból visszaáramló jövedelem kerül. Londoni elemzők szerint a nemzetközi hitelminősítők a magyar adóosztályzat rontásával fogadhatják a jövő évi magyar költségvetést.

A magyar kormány októberi bejelentése szerint novembertől 2011. december 31-ig felfüggesztené a magán-nyugdíjpénztári kifizetéseket, majd kidolgozza a törvényi feltételeit annak, hogyan lehet visszalépni a magánnyugdíjpénztárakból az állami rendszerbe. A Stabilitás Pénztárszövetség szerint a tervezett intézkedés több mint hárommillió magán-nyugdíjpénztári tag több mint 2700 milliárdos vagyonának elvonását jelenti, amely ellen a pénztárak minden lehetséges fórumon fel kívánnak lépni. Elemzők szerint kétséges, hogy a kormány ezzel a döntéssel elér-e valamilyen eredményt. Az így keletkező többletbevétel elegendő lehet ugyan az egykulcsos jövedelemadó finanszírozására, kérdés viszont, hogy 2012-től hogyan teremti meg a kormány ennek a fedezetét. Aggasztó lehet a magán-nyugdíjpénztári befizetések zárolásának piaci hatása is: a kasszák a jövő évi befizetésekből nagyjából 200 milliárd forintot az állampapírpiacra költöttek volna el, ez a kereslet most eltűnik. Az is elképzelhető, hogy a lejáró állampapír-állományt sem újítják meg, hanem kockázatosabb, részvényjellegű befektetéseket választva próbálják megőrizni a tagok vagyonát. Tovább ronthatja a helyzetet, hogy a különadóval sújtott bankok is kevesebb állampapírt vásárolhatnak, a hazai befektetők elmaradása pedig likviditási problémákat eredményezhet a kötvénypiacon, mely a külföldi befektetők kivonulásához vezethet. A Költségvetési Tanács elemzése szerint rövid távon az intézkedés látszólag kizárólag pozitív fiskális következményekkel jár, hosszabb távon azonban – a társadalombiztosítási nyugellátó rendszer kötelezettségeinek emelkedése miatt – az egész nyugdíjrendszer fenntarthatóságát rontja. A Költségvetési Tanács elnöke ezen kívül azt is elmondta, hogy a telekommunikációs-, energiaipari és kiskereskedelmi

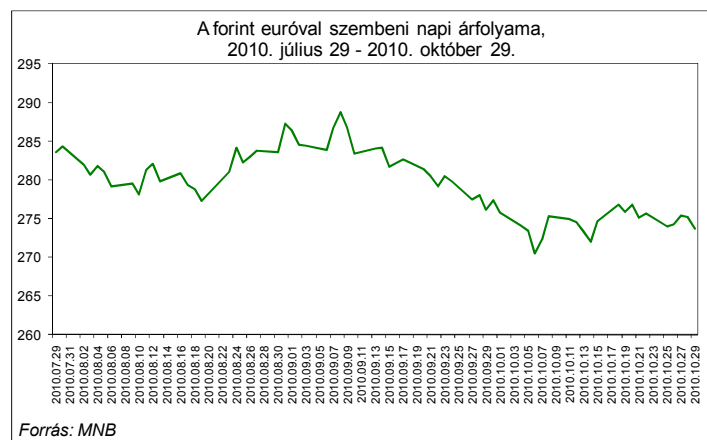
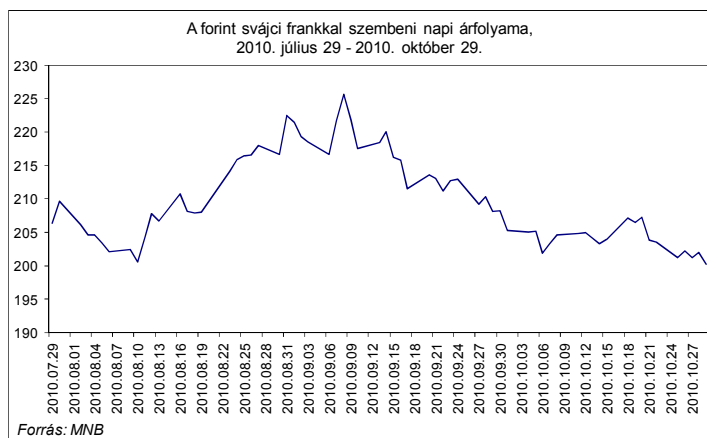
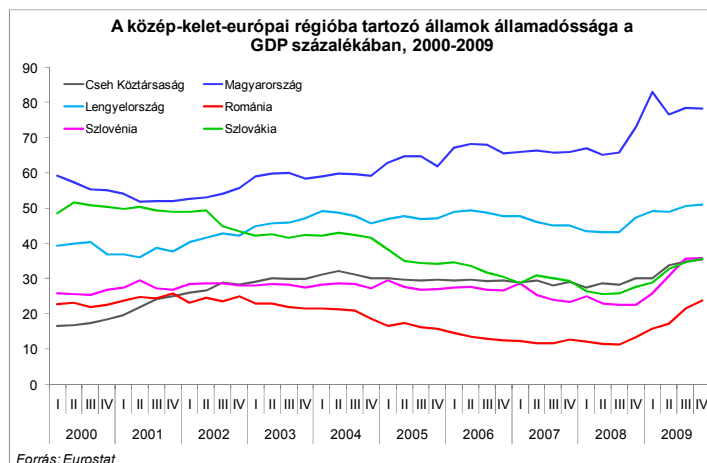

cégekre kivetett válságadók 2010-ben és 2011-ben még elegendőek a kieső kiadások fedezésére, de középtávon további lépések szükségesek a fiskális stabilitás érdekében.

Október 30-án a Nemzetgazdasági Minisztérium közzétette a 2011-re vonatkozó költségvetési törvényjavaslatot. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter elmondta, a jövő évi 2,94 százalékos eredményezemléletű (ESA) hiány mellett a kormány GDP-arányosan 2,8 százalékos pénzforgalmi hiányt tervez, mely 834 milliárd forintnak felel meg. A költségvetés jövőre 3 százalékos gazdasági növekedéssel és 3,5 százalékos inflációval számol, ezen kívül arra számít, hogy az államadósság csökkenni fog, és nem kalkulál újabb globális válsággal. A javaslat szerint a központi költségvetés bevételeinek meghatározó részét 2011-ben is az adóbevételek biztosítják. Ezen belül a gazdálkodó szervezetek befizetései 1 264,9 milliárd forintot tesznek ki, mely 18 százalékkal haladja meg az ideit, a növekedés a különadókból származik. Társasági adóból az idei előirányzatnál 40 százalékkal kevesebb (362 milliárd forint) az előirányzat. A fogyasztáshoz kapcsolt adók 3 408,6 milliárd forintot, a lakosság befizetései pedig 1 448,5 milliárd forintot képviselnek. A legtöbb bevétel az általános forgalmi adóból fog származni, ez 8 százalékkal magasabb az idei előirányzottnál, ezt követi a személyi jövedelemadóból származó befizetések előirányzott összege (1 359 milliárd forint), ami 28 százalékkal marad el az idei tervtől. A központi költségvetés kiadásainak legnagyobb hányadát a központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok támogatásai teszik ki. A kiadások másik jelentős részét a központi alrendszeren belüli egyes támogatások (elkülönített állami pénzalapok, társadalombiztosítás pénzügyi alapjai) és az önkormányzati alrendszer támogatása alkotják, melyek együttesen közel 1900 milliárd forintot jelentenek. A kiadások jelentős hányadát alkotják a családi támogatások és szociális juttatások, melyek közel 630 milliárd forintot képviselnek a 2011. évi költségvetésben. Ezen belül jelentős mértékű a családi pótlékra szánt 358 milliárd forintos kiadási előirányzat.

A 2011-es költségvetésben megjelenik egy új alap, az államháztartás egyensúlyát javító alap. Ebbe az alapba kerül a magánkasszákból visszaáramló jövedelem, ami jövőre 360 milliárd forinttal csökkenti a nyugdíjkassza hiányát. További 540 milliárd forintra számít a kormány abból, ha a mostani 3 millió tag mintegy 90 százaléka visszalép az állami rendszerbe. A közel 900 milliárd forint ellensúlyozná az állami nyugdíjrendszer hiányát. Orbán Viktor kormányfő jelezte, hogy a kormány célja a hárompilléres rendszer megszüntetése. A kormány olyan kötelező magánpénztári rendezést javasolt, mely kizárólag az egyén szabad döntésére épül.

A Barclays Capital befektetési bankcsoport által összeállított elemzés szerint negatív reakcióval, vagyis a magyar

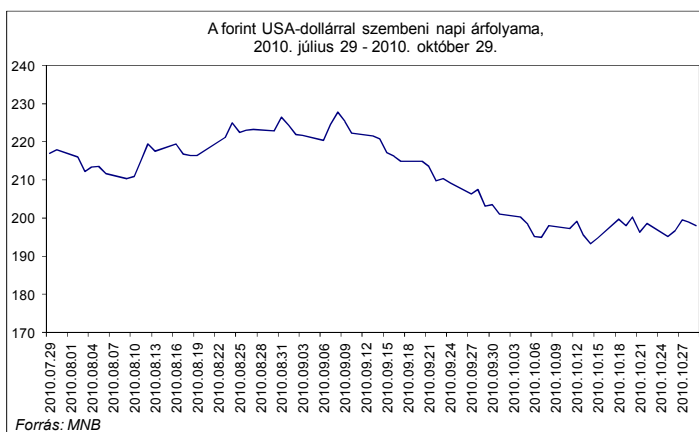
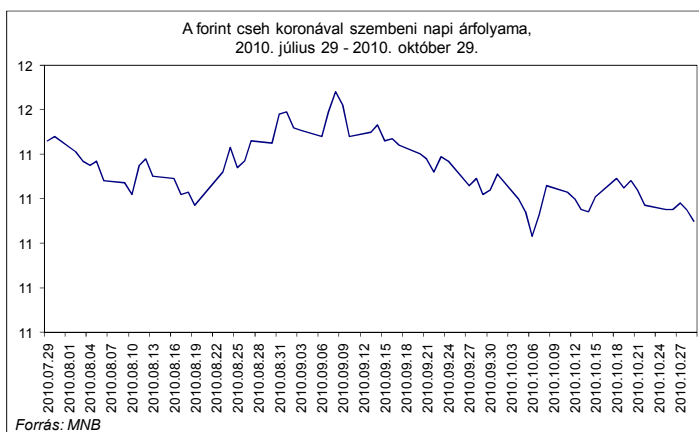
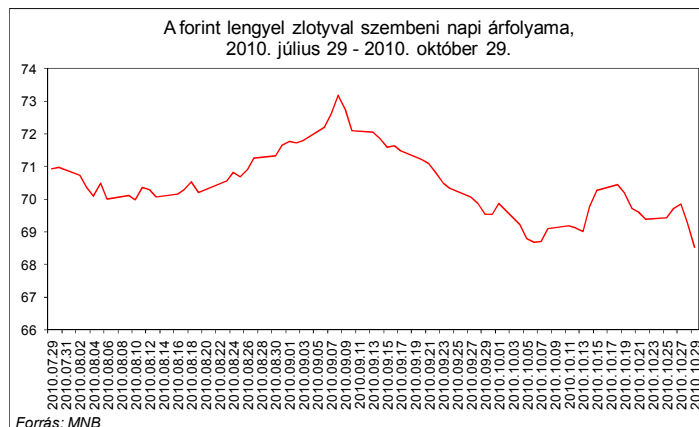

adóosztályzat rontásával fogadhatják a nemzetközi hitelminősítők a jövő évi magyar költségvetést.

Az elemzés szerint Magyarország és Románia esetében is problémát okozhat, hogy az IMF-programok nagyon koncentráltak voltak a korai szakaszban, vagyis a Nemzetközi Valutaalap a készenléti megállapodások alapján rendelkezésre bocsátott pénzügyi források zömét már folyósította, lehetővé téve viszonylag bőséges tartalékok felhalmozását. Ez azonban csökkentette azt a likviditási nyomást, amely a program kezdeti időszakában költségvetési fegyelmet kényszerített a két kormányra. A Barclays Capital szerint az IMF-küldöttség a héten úgy távozott Budapestről, hogy udvarias, de nyílt kritikát megfogalmazó nyilatkozatot tett a jövő évi költségvetési célok elérésére tervezett kormányzati intézkedésekről. A Barclays Capital szerint a hitelminősítők – az elfogadás, de akár már a benyújtás után – negatívan reagálhatnak a jövő évi magyar költségvetés strukturális gyengeségeire, amelyek középtávon fenntarthatósági aggályokat vetnek fel. Egy másik nagy londoni befektetési bankcsoport, a Royal Bank of Scotland (RBS) felzárkózó piaci szakértőinek új elemzése szerint nem meglepő, hogy az IMF nincs elragadtatva a magyar kormány költségvetési terveitől. Az RBS elemzőinek értelmezése szerint a valutaalap a kirótt különadókat diszkriminatívnak és a nemzetközi befektetői közösségre nézve negatívnak tartja. Az IMF-nek az elemzés szerint emellett számos aggálya van a magánnyugdíjpénztári átutalások felfüggesztésével kapcsolatban is. Az RBS londoni szakértői a továbbiakban is a bírálatok folyamával számolnak, mivel arra számítanak, hogy a Moody's Investors Service és a többi nemzetközi hitelminősítő már novemberben közölheti a magyar adóosztályzatok visszaminősítését.

Magyar elemzők szerint akár lényegesen is csökkenhet a következő években az államadósság és a kamatteher a magán-nyugdíjpénztári befizetések állami kasszába történő átirányításával, de a részletek ismeretének hiányában még sok a bizonytalanság és az eredmények is kétesek. A pozitív várakozások szerint mérséklődhet az állam finanszírozási igénye, csökkenhet az állampapírok hozama és mindez a forintnak is támaszt nyújthat, ami az ország felminősítési kilátásait is javítja, ha a kormány jól kezeli a magán-nyugdíjpénztári befizetéseket. Mások viszont arra hívják fel a figyelmet, hogy a nyugdíjkassza hiánya 2012-től újratermelődhet, és ma még nem látni pontosan, hogy a magán-nyugdíjpénztári vagyontöredékét követően ezt hogyan lehet pótolni. Az sem világos még az elemzők szerint, hogy mennyien lépnek majd vissza az állami nyugdíjrendszerbe.

Forrás: vg.hu, portfolio.hu

Nemzetközi tendenciák

A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexének értéke 2010 októberében újra emelkedett. A megkérdezett vállalatvezetők véleménye mind jelenlegi üzleti helyzetük, mind pedig a következő hat hónapra vonatkozó várakozások tekintetében javult az elmúlt hónaphoz képest. A kutatók úgy látják, a német gazdaság fellendülése zavartalanul folytatódik. A francia statisztikai hivatal (INSEE) októberi felmérésének eredményei azt mutatják, hogy a francia ipari konjunktúra továbbra is javuló tendenciát mutat. A vállalatvezetők véleménye alapján összeállított üzleti bizalmi index értéke három ponttal emelkedett, így – 2008 júniusa óta első ízben – immár meghaladja hosszú távú átlagos értékét. A gazdasági fordulópontra mutatója továbbra is kedvező konjunkturális helyzetet jelez. Az általános kilátásokat jellemző index az elmúlt hónapok tendenciáját folytatva tovább emelkedett.

Az Európai Unió gazdasága

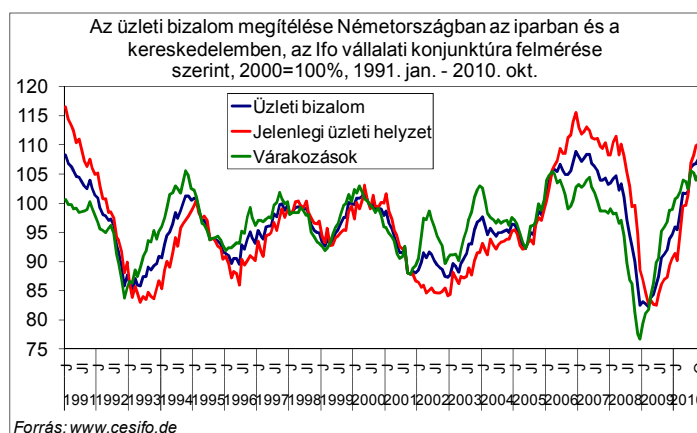
A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexe 2010 októberében továbbra is emelkedést mutatott. A vállalatok újfént elégedettebbek jelenlegi üzleti helyzetükkel, mint az elmúlt hónapban és a következő hat hónapra vonatkozó várakozásaik is javultak. Az Ifo szakértői úgy látják, a német gazdasági fellendülés továbbra is zavartalan.

Az ipari vállalkozások körében az üzleti bizalmi index értéke emelkedett az elmúlt hónaphoz képest. A jelenlegi üzleti helyzet megítélése a szeptemberihez hasonlóan kedvező maradt, a következő fél évre vonatkozó várakozások pedig javultak. Az exportáló cégek vezetői újfént kedvezőbb külföldi lehetőségekről számoltak be, mint az elmúlt hónapban. A kapacitások kihasználtsága enyhén nőtt az ipari vállalkozások körében: a kapacitás-kihasználtsági ráta immár megközelíti hosszú távú átlagos értékét. A vállalatok létszámtervei azt mutatják, hogy több vállalat tervez munkaerő-felvételt, mint szeptemberben.

A kiskereskedelem területén enyhén csökkent az üzleti bizalmi index értéke. A kiskereskedők véleménye szerint mind a jelenlegi üzleti helyzet, mind a következő fél évre vonatkozó kilátások kissé romlottak. Ennek ellenére a kiskereskedelmi bizalmi index még mindig igen magas értéktartományban mozog. A nagykereskedelem területén az üzleti bizalom javulása figyelhető meg októberben. A nagykereskedéssel foglalkozó cégek vezetői közül többen számoltak be kedvező üzleti helyzetről, mint szeptemberben, és a közeljövőre vonatkozó várakozások között is többségbe kerültek az optimista vélemények.

Az építőipar területén szintén emelkedett az üzleti bizalom szintje, bár a megkérdezett építőipari vállalkozók kevésbé elégedettek jelenlegi üzleti helyzetükkel, mint a múlt hónapban. Az üzleti bizalmi index emelkedése teljes egészében a következő fél évre vonatkozó várakozások javulásának köszönhető.

Forrás: Ifo (<http://www.cesifo-group.de>)

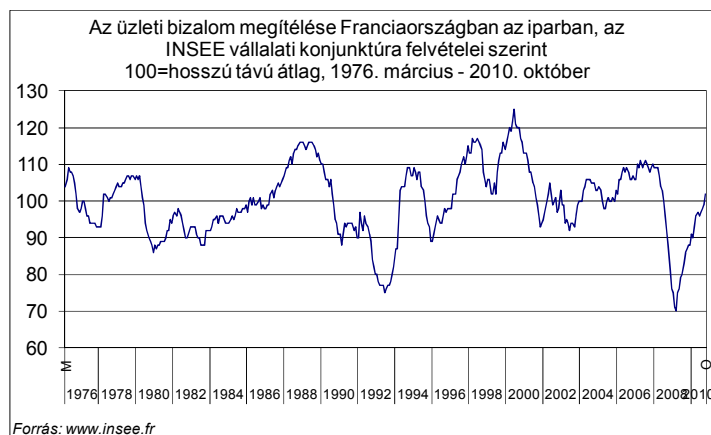
A francia statisztikai hivatal (INSEE) felmérése alapján az októberben megkérdezett vállalatvezetők véleménye szerint a francia ipari konjunktúra ismét javult: az INSEE üzleti bizalmi indexének értéke három ponttal emelkedett, így – 2008 júniusa óta első ízben – immár meghaladja hosszú távú átlagos értékét.

A gazdasági fordulópontra mutatója a kedvező konjunkturális helyzetet jelző zónában maradt.

Az ipari vállalatok vezetői úgy látják, hogy elmúlt időszak kibocsátásuk októberben is növekvő tendenciát mutatott, és az emelkedés üteme dinamikus maradt. A késztermék-készletek volumene a vállalatvezetők megítélése szerint alacsonyabb értéket mutat, mint szeptemberben. A megkérdezettek úgy látják, hogy export-rendelésállományuk jelentősen növekedett és visszatért hosszú távú átlagos szintjére. A hazai rendelésállomány továbbra is mérsékelt szintű maradt.

A vállalatvezetők egyéni üzletmenetre vonatkozó prognózisa (mely a következő hónapok üzleti kilátásait összegzi) októberben újfent javult, és elérte a 2008 közepe óta tapasztalt legmagasabb értékét. Az általános kilátásokat jellemző index – mely a válaszadók ipari aktivitásra vonatkozó véleményét összegezve tükrözi – szintén javult.

Forrás: INSEE (<http://www.insee.fr>)

Írta: Makó Ágnes (elemző, GVI)
E-mail: agnes.mako@gvi.hu

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az
alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2010 / október, Budapest,
2010-11-02